



Ко је, маја 2007. године могао да претпостави да ће Томислав Николић, због чијег су кратког председавања Народној скупштини акције на београдској берзи „спонтано“ почеле да падају, а курс евра да расте после само три године постати радо виђен гост на пријемима у амбасадама западних земаља? И да ће Гвидо Вестервелле, министар спољних послова Немачке, од свих опозиционих лидера (уз неизбежног Чедомира Јовановића) изабрати баш њега, да му пренесе своје ставове о Косову.

Ко је 5. октобра могао да поверује да ће Ивица Дачић, један од најагилнијих младих социјалиста, који је међу опозиционим симпатизерима имао надимак „мали Слоба“ после девет година постати први потпредседник „роевропски“ оријентисане владе? И да ће због заслуга за формирање такве владе понети ласкаву титулу – „најеврољанин“.

Конечно, ко је могао да претпостави да ће неки политичари, који су пре 5. октобра били опозиција тадашњем режиму, после осам година отићи са власти уз оптужбу да воде „Милошевићеву“ политику и спречавају „улазак Србије у Европу“?

Дешавања на нашој политичкој сцени, нарочито у последње време постала су, нема сумње, прави театар апсурда у којем је све могуће и у којем не важе никаква правила, што гласаче доводи у велику заблуду и апатију.

Она су истовремено обесмислила и готово поништила све дотадашње „старе“ поделе, попут оних на „левицу“ и „десницу“, „републиканце“ и „монархисте“, „либерале“ и „традионалисте“.. Јер, у чему се то данас, осим у другачијем односу према ближој и даљој прошлости, разликује, рецимо политика СПС и СПО, партија које су све до краја деведесетих били љути политички противници? Шта се то суштински разликује у програмима Динкићеве Г17 плус и Љајићевог СДП-а, због чега прве сматрају странком „десног“, а друге „левог“ центра? На крају, да ли бисмо, да није различитих имена, из новинских извештаја могли да разликујемо изјаве функционера ДС и СНС о многим важним државним питањима?

Хоће ли се ујединити српски антиглобалисти?

Пише: Јован Гајић

субота, 04 септембар 2010 06:06

Сва ова дешавања у великој су мери обесмислила и поделе из деведесетих, нарочито ону на противнике и симпатизере Милошевићевог режима. Сведоци смо да су многи из врха тадашње власти (мада тог периода дискретно покушавају да се одрекну) и данас на највишим државним положајима. Као и да су многи који су били опозиција Милошевићу опозиција и актуелном руководству земље.

Да ствар буде још занимљива, Србија, по овом питању, изгледа није никакав изузетак. И у државама у окружењу, нарочито оним са простора бивше Југославије, дешавају се сличне ствари. Није ли у Црној Гори већ више од 20 година на власти Мило Ђукановић, који је у међувремену прошао пут од младог функционера СК, преко Милошевићевог сарадника и једног од твораца СРЈ, до ватреног европејца и борца за суверену Црну Гору, црногорски језик и Црногорску православну цркву. Нису ли у Хрватској на власти бивши ватрени ХДЗ-овци, преобучени у европејце (који додуше и даље, на мало софистициранији начин спроводе сличну политику). Нисмо ли, уосталом сведоци и да су у неким земљама бившег источног блока на власт дошли људи сумљиве прошлости, да су и тамо одани чиновници комунистичких партија преко ноћи постали „реформатори“, „контроверзни бизнисмени“ борци против организованог криминала, а либерално настројени интелектуалци запенушани „лустратори“ који су се „прочули“ по забранама и прогањању противника.

Али, ако су поништили и у значајној мери обесмислили многе раније, ови процеси довели су, чини се, до једне нове поделе. Наиме, многи сматрају да је, уместо „старих“ (на левицу и десницу, комунисте и антикомунисте...) данас много актуелнија подела на – глобалисте и антиглобалисте. Она је, посебно актуелна у тзв. земљама у транзицији, укључујући Србију, али је све актуелнија и у осталим државама света и у великој мери одређује (или ће тек одређивати) политичке процесе у њима.

Грубо гледано, то је подела на оне (странке, политичаре, организације, интелектуалце, медије...) који глобалне процесе стављају изнад националних и на оне који верују да суверенитет потиче „одоздо“ и да самим тим свака држава (народ, грађанин...) имају право на свој избор и свој пут. „Глобалисти“ су, дакле, упрошћено гледано, сви који верују да је највећи интерес „малих“ да по сваку цену постану део „великих“, тј. да се потчине интересима крупног капитала (страног и домаћег), постану чланови НАТО пакта и Европске уније, прилагоде се интересима САД, као најмоћније државе света... Антиглобалисти, опет, не негирају потребу за интеграцијама, али сматрају да је национално изнад глобалног и да се у ове процесе (политичке, економске, војне, културне, духовне...) треба укључити само у мери и на начин који одговара државним интересима.

Хоће ли се ујединити српски антиглобалисти?

Пише: Јован Гајић

субота, 04 септембар 2010 06:06

Стиче се утисак да је и поред све конфузије ова подела све актуелнија и на нашој политичкој (економској, културној, медијској...) сцени. Стога се поставља питање није ли прави тренутак да се, без обзира на различит однос према многим темама (ближој и даљој прошлости, религији, решавању националног питања...) „антиглобалисти“ у Србији – уједине. Другим речима, да се договоре око минимума заједничких (државних и националних) интереса и да, зарад онога што их уједињује, а то је критички однос према садашњости, превазиђу поделе из прошлости.

Наравно, мало је вероватно да би такав један, назовимо га „покрет“, у садашњим околностима могао ускоро да дође на власт. Али би, за почетак, могао да представља јасну и добро дефинисану алтернативу постојећој друштвеној реалности и макар мало онеспостоји све који данас суверено господаре нашим животима. И ма колико то можда необично звучало, могао би да, уместо тзв. „самоизолације“ око нових принципа, ако не уједини, оно бар наведе на сарадњу остале „антиглобалисте“ из нашег региона.

Људи са овог простора имају различита верска и национална осећања, различите погледе на прошлост и начине решавања актуелних питања, али и сличне проблеме са којима се сусрећу. Млади Србин из Београда и његов вршњак Хрват из Загреба готово сигурно имају дијаметрално супротне погледе на узроке распада Југославије и рат у Хрватској, али имају и нешто што их зближава. Довољно је прочитати коментаре испод видео клипова на „Јутјубу“, па видети да људе са ових простора муче сличне муке – велике социјалне разлике, незапосленост, мале плате, економско израбљивање, узимање кредита за стан који се отплаћују целог живота... Што је најважније, свуда постоји дубоко разочарање у политику, актуелне друштвене процесе, наметање нових догми и чињеница да нашим судбинама господари неко други. Није ли, онда упркос свим разликама, то солидна основа за сарадњу у будућности.

Чини ли вам се ово нереалним? Да ли је уједињење „антиглобалиста“ или барем њихова чвршћа сарадња могућа или не, показаће време, тек једно је изгледа извесно. Пред онима (странке, покрети, интелектуалци...) у Србији који би се због свог деловања и односа према садашњости могли убројати у „антиглобалисте“ постоје, чини се, само три избора. Или да, с временом, постану део „глобалистичког“ миљеа, или да (медијски, финансијски, политички...) буду потпуно маргинализовани и изоловани, или да, упркос свему покушају да се уједине и нешто промене. Која је од ове три опције најбоља – закључите сами.